

Dkt. Robert A. Peterson, Theolojia ya Luka-Matendo, Kipindi cha 20, Vipimo vya Wokovu katika Luka-Matendo

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Luka-Matendo. Hiki ni kipindi nambari 20, Darrell Bock, Vipimo vya Wokovu katika Luka-Matendo.

Tunapofikia mwisho wa kozi yetu kuhusu Theolojia ya Luka-Matendo, tunataka kuangalia baadhi ya hitimisho la muhtasari kuhusu wokovu ulioundwa katika Luka-Matendo.

Tuombe. Baba, asante kwa kumkabidhi Luka kwa Kanisa. Asante kwa vipawa vyake vya Injili na Kitabu cha Matendo ya Mitume. Tuchochee kusoma vitabu hivi vizuri na kuvifaidi zaidi kutokana na muda wetu pamoja. Tubariki sasa tunaomba, Baba yetu, kupitia Yesu Kristo Bwana wetu, ambaye katika jina lake tunaomba, Amina.

Darrell Bock, katika kitabu chake kizuri cha Theolojia ya Luka-Matendo ya Mitume, katika sura ya 11, anatupa vipimo vingi vya wokovu katika Luka-Matendo ya Mitume, mchanganyiko.

Anaandika, akimtazama Luka na wokovu kwa njia ya usanifu zaidi anatupeleka katika pande nyingi. Kwa hivyo sasa tunaunganisha mambo, tukiyaunganisha pamoja, tukiona mitindo hasa kama ya mafundisho ya Luka ya wokovu, soteriolojia yake, hasa yanapoungana na kuingiliana. Soteriolojia ni uwanja mkubwa katika maandishi ya Luka na faida fulani halisi inaweza kupatikana kwa kuiangalia katika hili kama muhtasari wa usanisi.

Kutangaza habari njema ni jambo la msingi na muhimu katika kuelewa Luka-Matendo. Wigo wa wokovu unawajumuisha matajiri, maskini, wakuu, wa hali ya chini, wanaume na wanawake, Wayahudi na Mataifa. Uthibitisho wa ujumbe ni mgumu. Bock anatoa mchango halisi hapa, na tutaona hoja zake tatu katika mistari hiyo.

Nne , kipengele cha lengo la wokovu ni kile ambacho Mungu amefanya katika Kristo. Tano, upande wa kibinafsi ni toba na imani yetu ambayo pia inawezeshwa na Roho Mtakatifu.

Na hatimaye, faida za wokovu kwa watu wa Mungu. Kutangaza habari njema. Katika Matendo, neno injili linaonekana mara mbili tu.

Petro anabainisha kwamba ujumbe wa injili uliwafikia Mataifa kupitia yeye, Matendo 15:7. Habari njema ni kuhusu neema inayokuja kupitia imani katika Yesu Kristo. 15, sura ya 15, mistari ya 9 hadi 11. Matendo 10:13, 34 hadi 43 ni mfano mzuri wa ujumbe wa injili unaohubiriwa Mataifa.

Matumizi ya kitenzi tangaza habari njema, euangelizo, hutokea mara nyingi zaidi katika Luka-Matendo kuliko mahali pengine popote katika Agano Jipya. Matumizi mengi haya katika Luka yanakuja katika maandishi yanayofupisha huduma ya Yesu. Katika Matendo, maudhui ya habari njema ni mahususi zaidi.

Mitume wanatangaza ujumbe kwamba Yesu ndiye Kristo na, kwa kweli, yeye ndiye lengo la mahubiri ya mitume. Usemi wa kawaida katika Matendo ni kuhubiri injili tu. Matumizi mengi haya yanahusisha matamko ya muhtasari.

Matendo 10:36 ni maandishi yanayowakilisha mada hii, ambapo Petro anapitia injili na mizizi yake ya Kiyahudi. Kuhusu neno alilolituma kwa Israeli, Mungu alifanya hivyo, akihubiri habari njema ya amani kupitia Yesu Kristo, yeye ni Bwana wa wote. Neno injili hapa linarejelea ujumbe wa mitume uliohubiriwa kuhusu Yesu na injili, yaani neno "neni," samahani, neno "neni."

Ujumbe wa injili una fursa ya amani, uhusiano wa ustawi kati ya mtu na Mungu, ambao sasa unaonekana kujieleza katika amani kati ya watu pia. Ni dhana ya Agano la Kale ya shalom iliyoletwa katika Agano Jipya kama erene. Kinachomfanya Yesu kuwa muhimu ni kile ambacho Mungu anafanya kupitia kwake.

Mungu ameleta amani kupitia yale aliyofanya Yesu na Yesu huyu anaelezewa kama Bwana wa wote, Matendo 2:36. Yesu aliyeinuliwa ni Bwana juu ya watu wote, kwa hivyo injili inaweza kwenda kwa watu wote, ikiwa ni pamoja na Mataifa kama vile Kornelio. Kama ilivyo kawaida katika Matendo, Mungu anachukua hatua, ujumbe unatoka kwa Mungu. Wokovu unajitokeza tena kama mada katika huduma ya Barnaba na Paulo.

Katika Matendo 14:15 wanapinga ibada ya sanamu na wanashughulikia kile ambacho wokovu huleta hasa. Wanashauri umati kwamba unapaswa kugeuka kutoka kwenye sanamu zisizo na maana na kumgeukia Mungu aliye hai, Muumba. Hii ni theolojia ya asili ya Kiyahudi ya kinabii kama ilivyo katika Isaya sura ya 40 na 41.

Hii pia ni hotuba ya kwanza hapa katika Matendo 14 kwa Mataifa ya kipagani pekee katika Matendo. Ni Mungu kama muumba anayewafanya viumbe vyake kuwajibika kwake. Zaidi ya hayo kuna kitu kipya katika uhusiano wa Mungu na Mataifa.

Hapo awali, Mungu aliacha mataifa yaende kwa njia yao wenyewe, lakini sivyo tena. Paulo anatangaza kwamba Mungu sasa anajihusisha zaidi na mataifa kuliko miaka iliyopita, Matendo 14:16. Wakati wa vizazi vilivyopita aliwaruhusu mataifa kutembea

kwa njia yao wenyewe lakini hii sivyo tena. Mungu alitoa ufunuo wa jumla kupitia majaliwa, mvua, majira, na chakula kingi, akionyesha wema wake kwa watu wote.

Katika hotuba kama hiyo tuliyoipata hapa katika Matendo 14, injili ni mwaliko wa kuja kwa Mungu muumba aliye hai na kuingia katika uhusiano tegemezi naye. Katikati ya injili katika hotuba nyingi za Matendo kuna mtu na kazi ya Kristo.

Kuhubiri ni kichwa chetu cha pili chini ya kitendo cha kutangaza habari njema, injili, na sasa kuhubiri. Nomino kuhubiri ni nadra kuonekana katika maandishi ya Luka katika Luka 11:32 pekee. Kitenzi kuhubiri, keruso, ni mara nyingi zaidi. Yesu alihubiri katika sinagogi kuhusu kuwasili kwa mwaka wa neema ya Bwana. Rufaa kwa taswira ya Agano la Kale ya Yubile, Luka 4:18 na 19.

Katika Matendo ya Mitume, Kristo ndiye anayehubiriwa. Matendo 10:42.43 inatoa muhtasari muhimu wa mitume wakihubiri. Kama mashahidi wameagizwa kushuhudia kwamba Yesu ndiye ambaye Mungu alimnukuu, aliyeteuliwa kuwa hakimu, yule ambaye Mungu alimteua kuwa hakimu wa walio hai na wafu, yaani wa watu wote.

Kwamba Yesu ndiye mwamuzi ndio kile ambacho kupaa kwake kunathibitisha. Jukumu hilo linaelezea kwa kiasi fulani kwa nini anaitwa Bwana. Yeye ndiye mwamuzi mkuu wa mwisho wa dunia mwenye mamlaka kamili juu ya uzima na kifo.

Katika Matendo 10:43 manabii wote wanashuhudia kwamba kila mtu amwaminiye hupokea msamaha wa dhambi kwa jina lake. Kila mtu aaminiye msamaha huu hupokea wokovu huu. Wakristo wanaelezwa kama wale wanaoamini, jibu muhimu katika Matendo.

Ushuhuda wa mitume na ushuhuda wa kinabii wa Agano la Kale unamshuhudia Yesu. Kutangaza habari njema kunahusisha injili, kuhubiri, na pia kufundisha, kichwa chetu kidogo cha tatu. Yesu anaelezwa kama mtu ambaye mafundisho yake yalileta mshangao kwa sababu ya mamlaka yake, Luka 4:32. Alifundisha kwa maneno, mifano, matendo ya kinabii, pamoja na hotuba kadhaa kuu katika injili ya Luka.

Mada hizo zinaanzia wokovu kutoka dhambi hadi uzima na Mungu, kuanzia huduma ya Yesu ya sasa hadi kurudi kwake. Wayahudi waliookolewa siku ya Pentekoste walifuata mafundisho ya mitume, kama tulivyoona katika Matendo 2:42. Huko Athene, ujumbe wa Paulo wa ufufuo, Matendo 17:19, uliitwa fundisho jipya. Kama vile nomino kufundisha, didache, Luka anatumia kitenzi didasko kufundisha ili kufupisha mafundisho ya Yesu na mitume.

Yesu alifundisha katika masinagogi siku ya Sabato, katika maeneo ya hadhara kama vile kwenye mashua kando ya ufuo kama tulivyoona, katika miji na vijiji, na hekaluni. Luka anapenda sana mafundisho ya Yesu wakati wa milo, 5:29, 7:36, 22:14, 24:30, na

mistari mingi katikati. Luka anajali kuonyesha kwamba mafundisho hufanyika katika mazingira ambapo hisia ya urafiki na mwalimu imeanzishwa.

Katika Matendo ya Mitume, msisitizo juu ya kufundisha wakati mwingine unamtazama Yesu, mwalimu, Matendo ya Mitume 1:1. Mitume wanawafundisha watu kuhusu ufufuo na jina la Yesu, jambo ambalo linawaudhi wenye mamlaka, Matendo ya Mitume 4:2, 4:18, 5:21, 5:25, na 28:42. Paulo anafundisha katika maeneo mbalimbali, ikiwa ni pamoja na Korintho, Matendo ya Mitume 18:11, Efeso, 18:25. Baadaye anawapa wazee wa Efeso muhtasari wa mafundisho yake, ya toba kwa Mungu na imani katika Bwana Yesu, Matendo ya Mitume 20:20. Matendo ya Mitume yanafunga kwa Paulo akifundisha kuhusu Bwana Yesu Kristo, Matendo ya Mitume 28:31. Kufundisha katika Luka-Matendo ya Mitume ni neno pana linalojumuisha zaidi ya toleo la injili, ilhali kuhubiri katika Luka-Matendo ya Mitume kunaelekea kuwa na kikomo cha ujumbe wa wokovu. Wigo wa wokovu, kichwa chetu cha pili kikuu.

Hii inahusisha ahadi kwa Wayahudi na Mataifa kwa maskini, wenye dhambi, na waliotengwa. Ahadi kwa Wayahudi na Mataifa. Luka anasisitiza kwamba kile ambacho Yesu hutoa kinapatikana kwa kila mtu.

Jambo hili linajitokeza polepole katika muhtasari wa Simulizi ya Utotoni kuhusu wokovu. Zekaria anazungumza, baba yake Yohana Mbatizaji, kuhusu Yesu, pembe katika nyumba ya Daudi, Luka 1:69, kama nuru inayochomoza itakayowaangazia wale waliokaa gizani na mauti, Luka 1:78-79. Shughuli kama hiyo inatimiza ahadi za Mungu. Wale walio na raha njema ya Mungu, anawaita kwake mwenyewe, Matendo 2:39. Wigo wa utoaji huu unazidi kuwa wazi katika Luka 2:30-32, ambapo Yesu anasemekana kuwa nuru iliyotolewa kwa upande mmoja kwa ajili ya ufunuo kwa Mataifa, kama tulivyoona mara nyingi, kwa upande mwingine kwa ajili ya utukufu wa Israeli.

Lugha hiyo imejikita katika Isaya, Isaya 42:6, 46:13, 49:9. Mwili wa injili ya Luka unasisitiza jambo hili hilo. Watu wote wataona wokovu wa Mungu, Luka 3:6. Dokezo hili la ulimwengu wote pia linaonekana katika Luka 24:47, ambapo ujumbe wa jumuiya mpya ni mahubiri ya toba kwa mataifa yote. Matendo ya Mitume yaliendelea na msisitizo huu wa Mataifa kwa kunukuu maneno ya Yesu kwamba ujumbe huo unapaswa kwenda hadi miisho ya dunia, Matendo 1:8. Tuliona hotuba ya Petro katika nyumba ya Kornelio na jinsi Mungu alivyoitumia kumleta Kornelio na familia yake na marafiki zake kwenye maarifa ya kuokoa ya Mungu kupitia Kristo yanayotolewa katika injili.

Matendo 28:28, mwisho kabisa wa Matendo, pia inaweka wazi ukweli kwamba ujumbe ni kwa ajili ya Mataifa. Wataukubali, Paulo anasema. Kuingizwa huku kwa Mataifa ni mada kuu kwa Luka.

Hoja yake ni kwamba hadithi ya Israeli kila mara ililenga kujumuisha baraka za mataifa, kuanzia na Israeli kwani hiyo ndiyo ahadi ambayo Mungu alimpa Ibrahimu, Matendo 3:25, 26, na kwa Isaya, Luka 2:30-32, Matendo 13:47. Maandiko mengi yanaonyesha upanuzi huu wa injili kwa Mataifa. Luka 7:1-10 inaelezea akida wa Mataifa ambaye imani yake inazidi chochote kinachopatikana katika Israeli, mstari wa 9. Imani ya akida inaonyesha kile kinachotokea katika Matendo. Mataifa humjibu Yesu, huku Wayahudi wengi wakimkataa.

Yesu pia huhudumu mara kwa mara kwa Mataifa, kama safari yake kwenda eneo la Dekapoli mashariki mwa Mto Yordani inavyoonyesha. Yesu anazungumzia watu wanaokuja kutoka mashariki, magharibi, kaskazini, na kusini kula chakula cha jioni katika ufalme ujao Luka 13:22-30. Yesu anaenda mbali zaidi na kuita enzi ya sasa, nukuu, nyakati za Mataifa, Luka 21:24. Matendo ya Mitume yanaendelea na msisitizo huu. Matendo 9:15 inaelezea wito kwa Sauli wa kupeleka jina la Yesu mbele ya Mataifa.

Matendo 10:11 inaonyesha jinsi Mungu anavyomwongoza Petro kwa Kornelio. Mungu ndiye anayewaleta Mataifa, kama tulivyoona. Msisitizo wa Luka kuhusu uenezaji wa injili ni dai la kuomba msamaha dhidi ya yeyote anayefikiri ujumbe wa injili kanisani umekuwa mpana sana, mkarimu sana, au mwenye neema sana.

Sio tu kwamba wigo huo unawahusisha Mataifa na Wayahudi, bali bado tuko kwenye wigo; wigo huo pia unawahusu maskini, wenye dhambi, na waliotengwa. Uangalifu maalum unatolewa kwa maskini katika injili ya Luka. Wimbo wa Maria katika Luka 1:46-55 unaweka mada hii.

Mkazo kwa maskini unaimarishwa katika mawasilisho matatu wakilishi ya mahubiri ya Yesu, Luka 4:18, Luka 6:20-23, na Luka 7:22. Katika vifungu hivi, wokovu unatolewa mahususi kwa maskini. Wenye dhambi pia walitajwa maalum katika Luka. Wapinzani wa Yesu mara nyingi hulalamika kuhusu Yesu kujifanya apatikane kwa watu kama hao.

Luka 5:27-32, hadi Luka 19 na mstari wa 7 na sehemu nyingi katikati. Luka 15 yenye mifano ya kondoo aliyepotea, sarafu iliyopotea, mwana aliyepotea inaonyesha mpango wa Mungu wa kuwakamata waliopotea, unaochochea mwelekeo wa huduma ya Yesu. Kundi jingine la watu waliokataliwa ni watoza ushuru, wanaoonekana katika utamaduni huo kama watu waliotengwa na jamii na wasaliti.

Fikiria maombi ya umma katika Luka 18:9-14 na wokovu unaomjia Zakayo, Luka 19:1-10. Vifungu hivi vinaonyesha kwamba injili hupenya mioyo ya wale wanaoishi pembezoni mwa ubinadamu. Iwe ni matajiri wa dhambi, watoza ushuru, au maskini katika maisha, injili inaweza kubadilisha maisha ya wale wanaoitikia. Uthibitisho wa injili, viwango vitatu.

Uthibitisho wa ujumbe, viwango vitatu vya uthibitisho. Pamoja na ujumbe huja uthibitisho. Yesu hufanya kazi zake na kutangaza ujumbe wake kwa mamlaka gani? Yesu anathibitishwa, moja, kupitia utimilifu wake wa ahadi zilizotolewa katika maandiko; mbili, kupitia miujiza, ambayo mara nyingi huitwa ishara na maajabu; na tatu, kupitia uwepo wa Roho Mtakatifu.

Kwanza, mada ya utimilifu wa maandiko hutajwa mara kwa mara katika Luka. Kifungu muhimu cha mada hii ni Luka 4:18-21, ambapo Yesu anatangaza hadharani maandiko yanayothibitisha huduma yake. Katika Isaya 61:1 na 2. Pili, kazi na ujumbe wa Yesu vinathibitishwa kupitia miujiza.

Yohana Mbatizaji anapouliza kama Yesu ndiye ajaye, Yesu anajibu kwa kuashiria miujiza ya huduma yake, Luka 7:18-23. Yesu anabainisha kuwa miujiza yake ina maana ya kuanguka kwa Shetani, ambaye makao yake ya zamani yalikuwa yamezingirwa. Shetani ameshindwa, Luka 11:22.

Picha ya mamlaka juu ya Shetani kama picha ya ushindi na wokovu inaonekana katika sehemu kadhaa katika injili ya Luka, ikiwa ni pamoja na 9, 1 na 2. Mamlaka kama hayo yapo kupitia mitume na wengine katika kanisa la kwanza. Mungu alifanya miujiza kupitia watu kadhaa, mitume Petro na Yohana, Stefano, Filipo, na Paulo na Barnaba. Tatu, uthibitisho wa tatu wa ujumbe wa injili ni uwepo wa nguvu kutoka juu, yaani, Roho Mtakatifu.

Luka 21:18-21. Matendo 24:49. Matendo 1:8. Matendo 2:14-22, Matendo 10:38 na Matendo 11:15, na 16. Kipengele cha lengo la wokovu, maneno ya wokovu, maneno ya wokovu.

Mwokozi, kuokoa, ni maneno ya wokovu. Luka 2:11, Yesu ndiye Mwokozi aliyeahidiwa. Kuokoa kunazungumzia Mungu akiwaokoa watu, akiwakomboa kutoka katika janga, hasa mtu aliyepagawa na pepo, Luka 8:36.

Binti ya Yairo, 8:50. Msamaria mwenye ukoma, 17:19. Ombaomba kipofu, 18:42.

Miujiza hii ni taswira za sauti za nguvu na mamlaka ya Mungu. Mwanamke mwenye dhambi anayepaka mafuta miguu ya Yesu anaokolewa kwa sababu ya mtazamo unaoonekana katika matendo yake. Luka 7:50.

Katika Matendo ya Mitume, matumizi ya neno kuokoa, sozo, kwa ajili ya ukombozi wa kimwili hutokea katika Matendo ya Mitume 27, 20, na 31, lakini matumizi mengi ya neno hilo ni maelezo mafupi yanayotokea pamoja na matendo ya uponyaji au mahubiri. Matendo ya Mitume 2:47. Matendo ya Mitume 4:12.

Matendo 11:14, na kuendelea. Bwana huyu ambaye mtu anamwita, Petro anaeleza, ni Yesu, Matendo 2:36. Anaokoa kwa kutoa msamaha, akiepusha ghadhabu, na kutoa Roho Mtakatifu, Matendo 2, 38-40.

Muhtasari mwingine muhimu unatokea katika Matendo 16, 30, na 31. Kwa mlinzi wa gereza Mfilipi, Paulo anasema, mwamini Bwana Yesu Kristo, utaokoka, wewe na nyumba yako, Matendo 16:31. Maana ya nomino za wokovu, soterion , soteria , hutofautiana kidogo na ile ya kitenzi sozo , kuokoa.

Bila shaka, wokovu ni dhana muhimu katika Luka. Wokovu umejikita katika Yesu. Una sifa za kiroho, lakini hatimaye utaathiri miundo ya wanadamu duniani kwa sababu unabadilisha jinsi watu wanavyoishi, Luka 1:68-79.

Inatolewa kwa watu wa makabila yote, Matendo sura ya 10 na 11. Ni wale tu wanaomtii Yesu ndio wanao. Ndiyo kitovu cha ujumbe wa mitume, na ndani yake kuna uzima wa milele.

Upande wa kibinafsi wa wokovu, toba, kugeuka, na imani. Kipengele cha kibinafsi cha wokovu kinarejelea umiliki binafsi wa wokovu. Luka anatumia dhana kuelezea jibu hili la msingi.

Luka anataka kuonyesha tabia ya pande nyingi ya mwitikio wa kweli kwa ujumbe, huku kila neno likisisitiza kiungo ndani ya mwitikio huo. Maneno matatu, kama tulivyosema, ni toba, kugeuka, na imani. Dhana muhimu kwa Luka ni toba, iwe imeonyeshwa na nomino toba, metanoia, au kitenzi toba, metanoieo .

Luka ni mwanatheolojia wa toba kwani matumizi yake 11 ya nomino yanajumuisha nusu ya matumizi katika Agano Jipya. Toba ni mabadiliko ya mtazamo, mabadiliko kamili ya mtazamo kutoka mahali mtu alipokuwa kabla ya kutubu. Yohana Mbatizaji alihubiri ubatizo wa toba kwa ajili ya msamaha wa dhambi, Luka 3 :3. Kifungu kikuu kinachoonyesha toba ni Luka 5, 30-32.

Hapa Yesu anaelezea utume wake kama kuwaita wenye dhambi wagonjwa watubu. Toba ni kumgeukia Yesu kwa ajili ya uonyaji wa kiroho. Neno ambalo Yesu anatumia katika agizo lake kuu kwa wanafunzi kuhusu ujumbe wao wa baadaye ni toba, Matendo 24:47.

Matendo ya Mitume yanasisitiza jambo hili. Toba hutolewa kwa Wayahudi na Wagiriki kupitia Yesu, Matendo ya Mitume 20:21. Matendo ya Mitume 26:20 ni mstari muhimu kuhusu kile Paulo alichooomba alipohubiri.

Aliomba vivyo hivyo kutoka kwa Wayahudi na Mataifa kwamba watubu na kugeuka. Majibu haya yanaweza pia kuitwa imani inayoelekezwa kwa Yesu. Katika Matendo,

kitenzi kutubu kinatumika katika wito mfupi unaomwalika mtu kuingia katika msamaha.

Kugeuka, neno lingine muhimu katika Luka linalohusiana na mwitikio wa wokovu ni kugeuka. Huduma ya Yohana Mbatizaji ilikuwa kuwageuza Israeli kwa Mungu, Luka 1, 17. Kugeuka ni kugeuza utengano kama mtu anavyotambua na kukubali kwamba amefanya makosa.

Kwa maana hii, ni sawa na toba, lakini ni neno lililo wazi zaidi kwa kuwa linaonyesha kurudi nyuma kwa mwelekeo. Neno kugeuka limetumika katika Matendo. Agano Jipya linatumia maneno mbalimbali kuelezea kuitikia ipasavyo ujumbe wa Yesu.

Msamaha ndio matokeo, Matendo 3:19. Kifungu muhimu zaidi kuhusu kumgeukia Mungu ni Matendo 26:18-20. Paulo anasimulia wito wa Bwana kwa ajili yake wa kuwageuza Mataifa kutoka kwa Shetani hadi kwa Mungu.

Kifungu hiki ni muhimu kwa kuwa maneno yote yaliyotajwa hadi sasa yanaonekana pamoja hapa. Toba kwa Luka ni kujieleza yenyewe kwa uthabiti na kwa wazi katika maisha ya mjibuji. Imani.

Toba, kugeuka, imani. Hii inaonyeshwa kwa imani, pistis , na kuamini, pisteuo . Matukio yote yanaonyesha kumtegemea mwingine kutoa kitu ambacho mtu hawezi kujipatia mwenyewe.

Imani ya Petro ilishindwa kama Yesu alivyotabiri, Luka 22:32. Matumizi ya nomino imani katika Matendo ya Mitume ni sawa. Wakati mwingine, harakati ya Kikristo iliitwa imani, Matendo 6:7, Matendo 16:5. Lengo la imani ni Kristo, Matendo 20:21, na 24:24.

Katika injili ya Luka, kitenzi kuamini kina nguvu sawa. Matumizi mengi ya kitenzi pisteuo , kuamini katika Matendo ya Mitume, ni muhtasari wa mwitikio wa watu wa imani, Matendo ya Mitume 2:44, Matendo ya Mitume 4:32, na kadhalika. Imani huhalalisha Matendo ya Mitume 13:39 , lakini wale wasioamini wataangamia, mstari wa 41.

Wale wote ambao Mungu amewaweka kwa ajili ya uzima wa milele wanaamini, mstari wa Matendo 13:48. Kuamini huja kwa neema ya Mungu, 15:11, 18:27. Mwishowe, faida za wokovu.

Vipimo vya wokovu katika Luka, Matendo. Kutangaza habari njema, upeo wa wokovu, uthibitisho wa ujumbe, pande za wokovu zenye lengo na za kibinafsi, na faida za wokovu. Msamaha wa dhambi, Luka 3, 3. Luka 4, 18, huduma ya Yesu.

Uzima. Faida nyingine muhimu ya wokovu ni uzima. Uzima haumo katika mali ya mtu, Luka 12:15.

Katika Matendo ya Mitume, maisha yanaonekana kama matokeo ya ufufuo, Matendo ya Mitume 2:27 hadi 28. Kile ambacho Yesu anatoa kinamruhusu kuitwa mwandishi wa uzima, Matendo ya Mitume 3:15. Wayahudi wanaposhindwa kuitikia ujumbe katika Matendo ya Mitume 13, Paulo anasema hawajioni kuwa wanastahili uzima wa milele, Matendo ya Mitume 13:46.

Zawadi. Mara kadhaa Luka anarejelea zawadi, zawadi, ambayo kimsingi anamaanisha kile ambacho Roho Mtakatifu hutoa, Matendo 2:38, 8:20, 10:45, 11:17. Amani.

Faida nyingine ya wokovu ni amani. Yaani, Yesu anawezesha uhusiano uliopatanishwa kati ya Mungu na wanadamu. Yesu, kama Mwokozi, Kristo, na Bwana huleta amani kwa wale ambao kibali chake kinakaa juu yao, Luka 2:14.

Petro anasema ujumbe wake ulikuwa habari njema ya amani kupitia Yesu Kristo, Matendo 10:36. Neema au kibali, xaris, ni faida nyingine ya wokovu. Wazo la kupata imani au neema kwa Mungu ni la Kiyahudi.

Mwanzo 6:8, Waamuzi 6:17, 1 Samweli 1:18. Katika maandishi ya Luka, ni usemi wa utendaji kazi wa kimungu. Upendeleo unaashiria uchaguzi wa neema wa Mungu wa mtu ambaye kupitia kwake Mungu hufanya jambo maalum.

Katika Matendo ya Mitume, neema ya Mungu inakaa juu ya watu na jamii. Matendo ya Mitume 4:33, neema inakaa juu ya waumini wote. Matumizi ya kawaida ya neema katika Matendo ya Mitume ni maelezo ya wokovu au ujumbe wake.

Matendo 11:23, 13:43, 14:3, 15:11, 20:24, na 32. Kuhalalisha. Kuna andiko moja ambapo neno kuhalalisha linaonekana kwa maana isiyo ya kiufundi lakini linaonyesha jinsi Luka anavyotumia sehemu muhimu ya neno hilo.

Katika tukio kutoka Luka 18, Yesu anabainisha mtoza ushuru anaacha maombi yake. Anapofanya hivyo, anahesabiwa haki, Farisayo na mtoza ushuru. Pongezi ni kwa ajili ya unyenyekevu wa mtoza ushuru tofauti na Farisayo mwenye kiburi.

Mfarisayo anapotosha zaburi ya sifa kwa kumshukuru Mungu kwa kazi yake yote. Mungu anasifu unyenyekevu wa mtoza ushuru kwa sababu anahisi hitaji lake la rehema ya Mungu bila hisia yoyote ya haki. Hivyo, wito wa rehema ya Mungu na kutubu ndio unaohalalisha kwa sababu mtu hutafuta tu rehema na anaelewa kuwa hakuna haki.

Hitimisho la wokovu. Wokovu uko karibu kila ukurasa wa Luka-Matendo. Mungu anafanya kazi akikamilisha ahadi yake, akifanya kazi kupitia Yesu, akileta roho, na kusamehe dhambi.

Wokovu unamaanisha kurejesha uhusiano uliopotea na Mungu na kupata amani naye. Katika kutubu, kumgeukia au kumwamini Yesu, mtu hupokea faida ya msamaha, roho, na uzima. Uwepo huo wa neema kupitia imani husababisha maisha yaliyobadilika.

Kwa hivyo sasa wito ni kumpenda Mungu kikamilifu na kumpenda jirani kama kielelezo cha kazi ya Mungu mwenyewe. Kwa shukrani kwa neema inayofungamana na wokovu, mtu atapenda sana. Kwa hivyo, tunageuka sasa kutazama, kwa hivyo tunageuka sasa kumshukuru Mungu kwa zawadi zake kwetu za injili ya Luka na kitabu cha Matendo.

Baba, asante kwa neema yako uliyotupa katika Kristo Yesu. Asante kwa kutuma Roho wako mioyoni mwetu. Tubariki, tunaomba. Tunakushukuru kwa injili ya Luka na ujumbe wa kitabu cha Matendo. Tubariki sisi na familia zetu, tunaomba, kupitia Yesu Kristo, Bwana wetu. Amina.

Huyu ni Dkt. Robert A. Peterson katika mafundisho yake kuhusu Theolojia ya Luka-Matendo. Hii ni kipindi nambari 20, Darrell Bock, Vipimo vya Wokovu katika Luka-Matendo.